

ՀԻՄՆԵԱՅ ԶԱՅՍ ԲԱՂԱՔ ՅԱՊԱՀՈՎ ԵՐԿՐԻ.
ԱՍՏ ԲԵՐԵԱԼ ՀԱՆԳՈՅՑ ԶԱԶԳՆ ՈՂՈՐՄԵԼԻ,
ՈՐՔ ՎԱՐԵԱԼ ԷԻՆ ՅԵՐԿՐԷՆ ԽՐԻՄԻ:
ԲԱԶՈՒՄ ԵՐԱԽՏԻՍ ԱՐԱՐ ԻԻՐ ԱԶԳԻ,
ՅԻՇԱՏԱԿ ԲԵՐԵԱՅ ԹՈՂԵԱԼ ՅԱՇԽԱՐՀԻ.
ՍԱ ԻՆՔՆ ԾԱՂԿԵԱԼ ԲԱՐԵՕՔ ԱԻՈՒՐԲ ԼԻ,
ՀԱՆԳԵԱԻ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՌ ՅՈՅՍՆ ԱՄԵՆԻ.
ՈՎ ՈՐՔ ՀԱՆԴԻՊԻՔ ՍՈՅՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻ՝
ՈՂՈՐՄԻՍ ԱՍԵՔ՝ ՄԻՈՎ ՀԱՅՐ ՄԵՐԻ:

Ծանոթ. Հովհ. Արրահամյանը (Իվան Արրամով) 1784 թ. ռուսական կայսերական ընտանիքի մայր էր: Մահվանից առաջ ունեւր փոխգնդապետի կոչում: Եղել է Նոր Նախիջևանի Հայոց մագիստրատի նախագահ: Նրա մասին հիշատակվում է Ալ. Առավորովի նամակներում (աե՛ս А. Суворова, Походы..., с. 440):

Այս գերեզմանոցում են թաղված եղել Նոր Նախիջևանի քաղաքագլուխներ Հար. Խալիլյանն ու Մարգ. Հայրապետյանը:

Հրատ. Ե. Շահագիլ, 54-55

Ս. ԹԵՈԴՈՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՎ ՆՐԱ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ա. Թեոդորոս եկեղեցին գտնվելիս է եղել քաղաքի Հարավ-արեւելյան կողմում, հին գերեզմանոցի մոտ: Հիմնարկել է Հ. Արղունթյանը 1783 թ., կառուցումն ավարտվել է օծվել է 1786 թ. նոյեմբերի 24-ին: Ունեցել է ճարտարապետական նույն ոճը, ինչ ս. Լուսավորիչն ու ս. Նիկողայոսը:

486. Խաչքար, ագուցված է եղել եկեղեցու ընդի ճակատին, ներքուստ.

ՍԲ ԽԱԶՍ ԲԱՐԵԽԱԻՍ Է ԽԱՅԼԱՅՐԻՆ ԵՒ ԿՈՒՍԻՆ ՀՈՒՓՍԻՄԷ ԵՒ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ:

Հրատ. Ե. Շահագիլ, 56

487. Արեւմտյան գոտան աջ կողմում, ներքուստ.

ԹՎ. ՊԺԲ (1363):

Ծանոթ. Բերված է Ղրիմից:

Հրատ. Ե. Շահագիլ, 56

Ս. ԹԵՈԴՈՐՈՍԻ ԳԱՎԻԹ

488. Գավթի մուտքի երկու կողմերին ագուցված մարմարե քանդակազարդ խաչքարերի վրա: Աջակողմյանին՝

ԲԱՐԵԽՕՍ ԵՆ ՆՇԱՆՔՍ ՏՐ ԱԻՔՍԵՆՏԻՆ, ԱԿՈՐԻՆ ԿՈՂԱԿՑԻՆ՝ ԱՆԱ ԽԱՅԼԹՈՒՆԻՆ, ՔՐՈԶՆ՝ ՍԱՏԱԹ ԽԱՅԼԹՈՒՆԻՆ, ԾՆՈՂԱՑՆ՝ ՊՐ. ԼՈՒՍԻՆ, ՇԱՄ ԽԱՅԼԹՈՒՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՆԻՆ ԵՒ ՍԻՄԷՕՆԻՆ:

Հրատ. Ե. Շահագիլ, 56

489. Զախակողմյանին՝

ԿԱՆԳՆԵՑԱԻ ՄԲ ՆՇԱՆ ԽԱԶՍ Ի ԲԱՐԵԽՕՍՈՒԹԻՆ ԵՐԿՐԱԳՈՒԱՅ. ԹՎԻՆ ՌՂԸ (1649)
ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԻ ԵՒ ԻԻՐ ԾՆՕՂԱՅ ԵՒ ԿԵՆԱԿՑԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԻԻՐ ԵՒ ԱԶԱՆՑ ՍՈՒՐԱՏ ԿՈՒԼԷ ՍԽԻՆՃԻ(?) ԹԱԳՈՒՀԻ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՏՈՒՆՍ ՌՃ (1651):

Ծանոթ. Հրաաարակէի վերծանությունը կապագծելի է:

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 56

Մարմարակերա ինը խաչքարեր, որոնք բերված են Ղրիմից և հայանարերվել են ս. Թեոդորոսի նորոգման ժամանակ: Հաաագայում դրանք աեղափոխվել են Հայաստանի պաամության պեաակաի Թանգարան. ունեն հեաեյալ սրճանագրությունները.

490 ա. 4 առդ

ՅԻՃ ԱՆԿԱՆԿՍՐԱԲ
ՎՐԵԱԴԴԵՐՈՒԴԱԶԱՆ
ԵՒԿՈՒԱՐՏՉԵ՛Ե ԳՈՎԱԻՆ
ԵԵՇՈՐԵԳՐԻԿՐԵԹՎ:ՊԻ՛:

ՅԻՇԱՏԱԿ է] ՍԲ ՆՇԱՆՔՍ ԹԱՔ/ՎՈՐՇԱ ԴՊՐԻՆ ՈՐԴԻ
ՂԱԶԱՐԻՆ/ ԵՒ ՀՕՐՆ ՄԿՐՏՁԻՆ ԵՒ ԳՈՀԱՐԻՆ/ ԵՒ ԵՂՐՕՐՆ
ԳՐԻԳՈՐԻՆ. ԹՎ[ԻՆ] ԴՀ (1421):

Ծանոթ. Այժմ գտնվում է Հայաստանի պատմության
պեաակաի Թանգարանում:

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 53

491 ր. Մարմարակերա խաչքարի կամարին՝ 4 առդ

Ի ԾՈՎՆ ԸՆԿՂՄԵ[Ա]Լ ՄԱՐՏԻՐՈՍԻՆ Հ[Ո]ԳԻՈՅՆ.

Սաորե՝

ՏՐ ԱԾ / ՅՍ ԲՍ/ԲԱՐԵԽՕՍ է ՍԲ ՆՇԱՆՍ ԱԾ ԱՏՈՒՐ
ԲԱՀԱՆԱՅԻՆ/ ԵՒ ԾՆ[Ո]Ղ[Ա]Յ ՆՈՐԻՆ ԵՒ ԿԵՆԱԿՑԻՆ,
ԲԵՌՆ ԻՒՐՈՅ/. ՎԱՐԴԱՆ ԵՊ[Ի]ՍԿՈՊ[Ո]ՍԻՆ ԵՒ
ԱՄ[Ե]ՆԱՅՆ] ԶԱՐՄԻՑՆ. ԹՎ[ԻՆ] ՌՃԻԱ (1672):

Ծանոթ. Այժմ գտնվում է Հայաստանի
պատմության պեաակաի Թանգարանում:

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 55-56

ԲԱՐԵԽՕՍ ԵՒ ՄԿՐՏՁԱՆԲՈՐԲԱԿԱՆԱՅԻՆ
ԵՒ ԵՂՐՕՐԻՆ ԵՒ ԿԵՆԱԿՑԻՆ ԲԵՌՆ ԻՒՐՈՅ
ՎԱՐԴԱՆ ԵՊՍԿՈՊՍԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ԴՊԻՑ

492 գ. 3 առդ.

ՅՃԵՍԲՆԿԱՆԲՍԱՐԴ
ԵՍԻԱԹԱԲԱՅԻՆԵԻ
ԱԵԱԿԻՆ ԹՎԻ ԶՁԱ

ՅԻՇԱՏԱԿ է] ՍԲ ՆՇԱՆՔՍ ՄՂՏ/ԵՍԻ ԱԹԱԲԱՅԻՆ ԵՒ
Զ/ԱԵԱԿԻՆ. ԹՎ[ԻՆ] ԶՁԱ (1532):

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 54

493 ր. 2 առդ.

ՎԱԿԱԳՎՈՎԵՆՔՆՈՅՆԻ
ՊԵՐՇԻՆԵՆՔՍԱՐԻՆԹՎԶԻԸ

ՍԲ ՆՇԱՆՔՍ ՅԻՇԱՏԱԿ է] ԹԵՆԿՐԻ/
ՊԵՐՄԻՇԻՆ ԵՒ ԶԱՅՍԱՐԻՆ. ԹՎ[ԻՆ] ԶԺԸ
(1469):

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 54

494 Է. 2 առդ.

ՅԻՇԱՏԱՆԲՍԱՆԱԲԵՆ
ԵՒ ԽԱՎԱՐԻՆԹՎ ԶԻԶ

ՅԻՇԱՏԱԿ է] ՍԲ ՆՇԱՆՔՍ ԱՆՆԱ Խ[Ա]Թ[ՈՒ]ՆԻՆ / ԵՒ
ԽԱՎԱՐԻՆ. ԹՎ[ԻՆ] ԶԻԶ (1477):

Հրատ. Ե. Շահագիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 54

✠ Ե՛հ ԿԷ ԼՅԵԱՆՔՍ:
Է՛ր ին՛ն Ե՛ ի՛ն Կ՛ԼԿ-Յ
Ի՛ն ԶԿՂԼԻ՛ն Ե՛ ի՛ն Ծ՛ն
Ո՛Լ-ՅԻՆ Բ-Վ ԴԶԲ

Հրատ. Ե. Շահազիզ, 58, Ե. Մուշեղյան, 53

Հրատ. Ե. Շահագիր, 58, Ե. Մուշեղյան, 54

Հրատ. և. Շահագիր, 58, և. Մուշեղյան, 54

118

MC

Ծանոթ. Թվականը փորագրված է վերևում:

Հրատ. և. Շահազիզ. 58, և. Մուշեղյան, 56

Հրատ. Ե. Շահազիզ, 60